

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Måling af bæredygtighed i økologisk ægproduktion

Workshop om økologisk
ægproduktion

11. november 2014

Aarhus Universitet

Anke Stubsgaard

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Naturerhverv.dk

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Målene i økologisektionens bæredygtighedssatsning

- At udvikle værktøj for måling af bæredygtighed i Danmark
- At udvikle kriterier for bæredygtighed
- At få dokumentation for bæredygtighed i økologisk landbrug
- At kunne dokumentere at der sker en udvikling over tid.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond
for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

Landdistrikter.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

KØB:

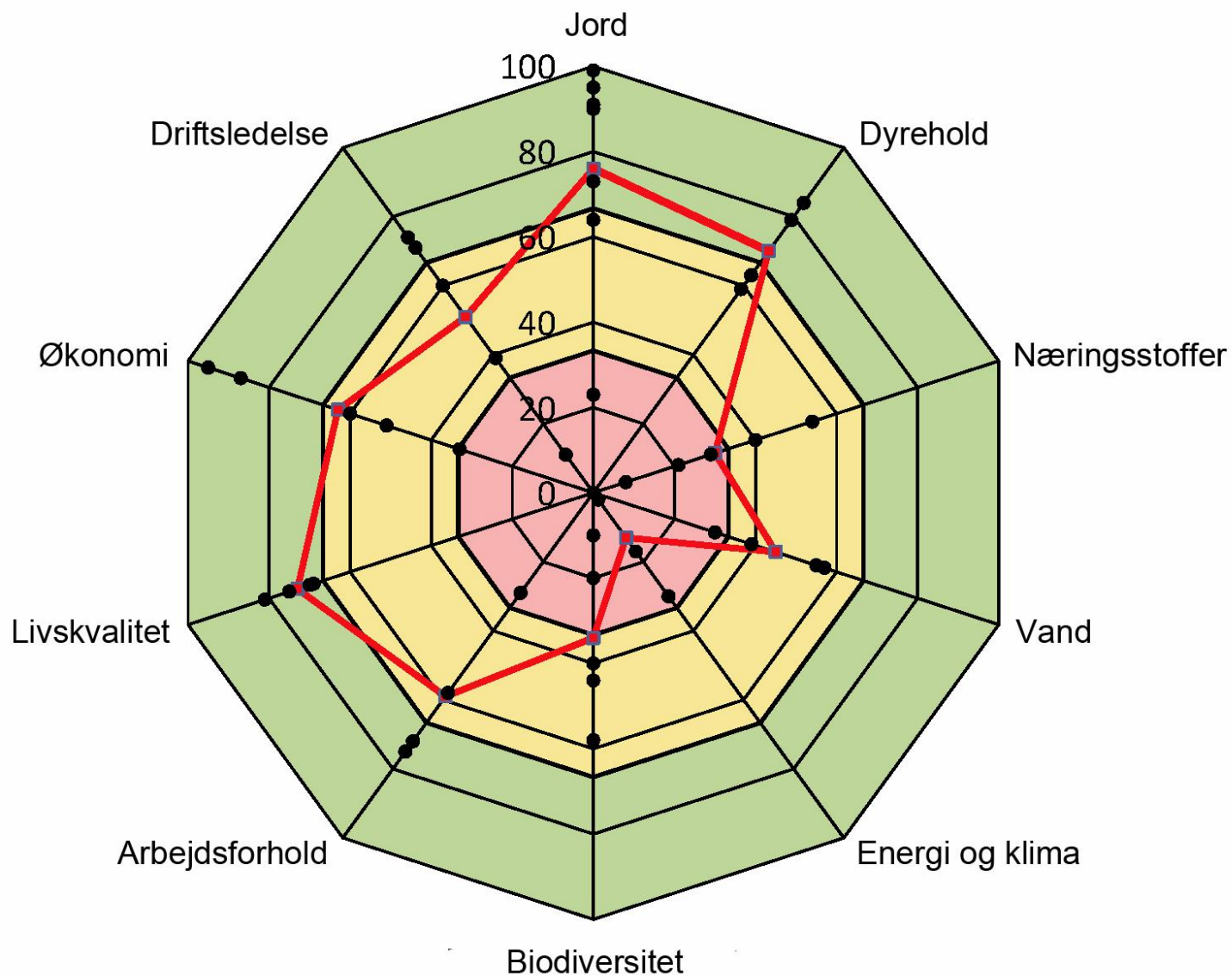
Kompetenceudvikling til Økologisk Bæredygtighed

- Undervisning af 10 økologikonsulenter i at udføre bæredygtighedsvurderinger.
- Minimum 50 bæredygtighedsvurderinger hos landmænd.
- Evaluering af metoden undervejs.
- 6 workshops rundt i DK for at diskutere, hvordan bæredygtighedsvurderingerne fører os videre i en mere bæredygtig produktion, samt hvordan vi kommunikerer dette overfor forbrugerne.
- Fortsat videreuddannelse af bæredygtighedskonsulenter.

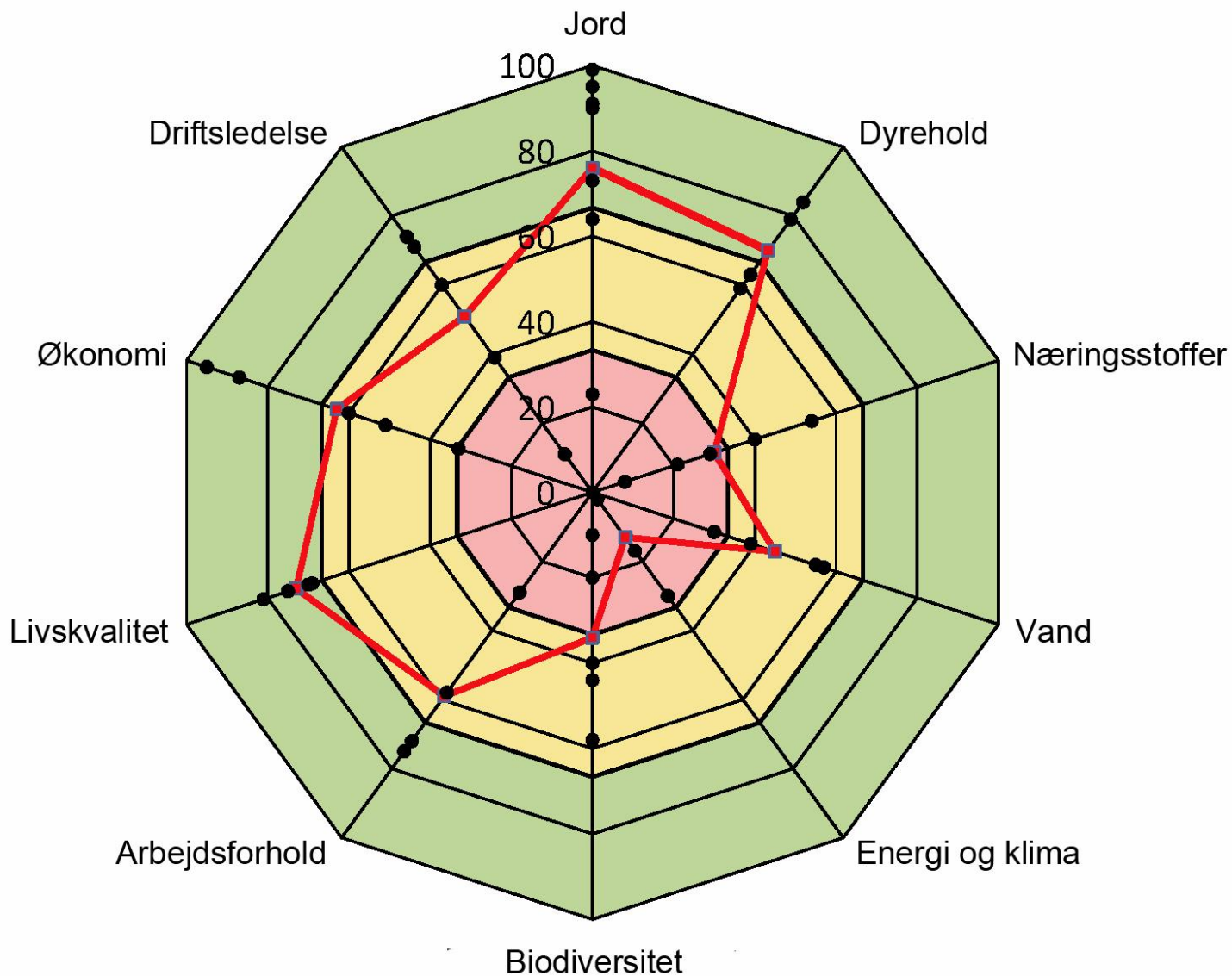
RISE værktøjet til bæredygtighedsvurderinger

- RISE er brugt i 45 lande og findes på 9 sprog, der er foretaget over 3000 analyser.
- Værktøjet er løbende udviklet gennem 15 år.
- Det skelner ikke mellem konventionelt og økologisk.
- RISE teamet var projektleder på FAO's guidelines.
- Vi er ved at udvikle en dansk version. Her vil al den viden, der er opbygget i Danmark, løbende kunne lægges ind. - F.eks. resultaterne af "bæredygtig økologisk ægproduktion"

RISE værktøjet til bæredygtighedsvurderinger

RISE værktøjet til bæredygtighedsvurderinger

RISE IT-værktøj

Login

Hjælpeværktøjerne til Rise

RISE bæredygtighedsanalyser SWOT analyse

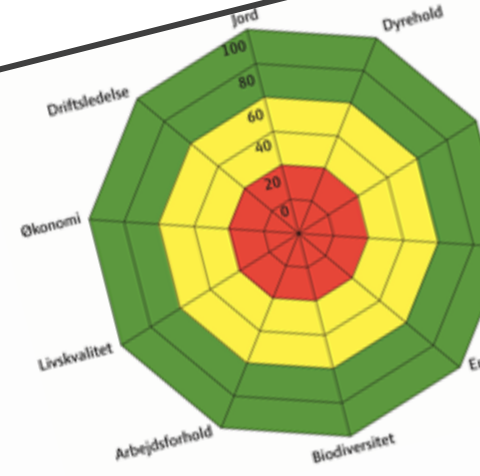
Landmand navn og by:
Konsulent navn og landbocenter:
Dato:

STYRKER

SVAGHEDER

RISE bæredygtighedsanalyser Evaluering og handlingsplan

Landmand navn og by:
Konsulent navn og landbocenter:
Dato:

Indikator	Problem	Prioritet Landmand	Prioritet Rise	Tids-horisont	Kommentar
1)	Kaliumtallene lave: Tilsætning af kalium ud over husdyrgødning	+++	+++	Nu - er i gangsat	Ok
1)	Faste kørespor	+++	+++	Forår 2014: møde m. maskinstation	+
		+++	+++	1/7, 2015	
		+++	+++	2016??	

Uvildige
analyser
medfører
troværdighed

Unilever

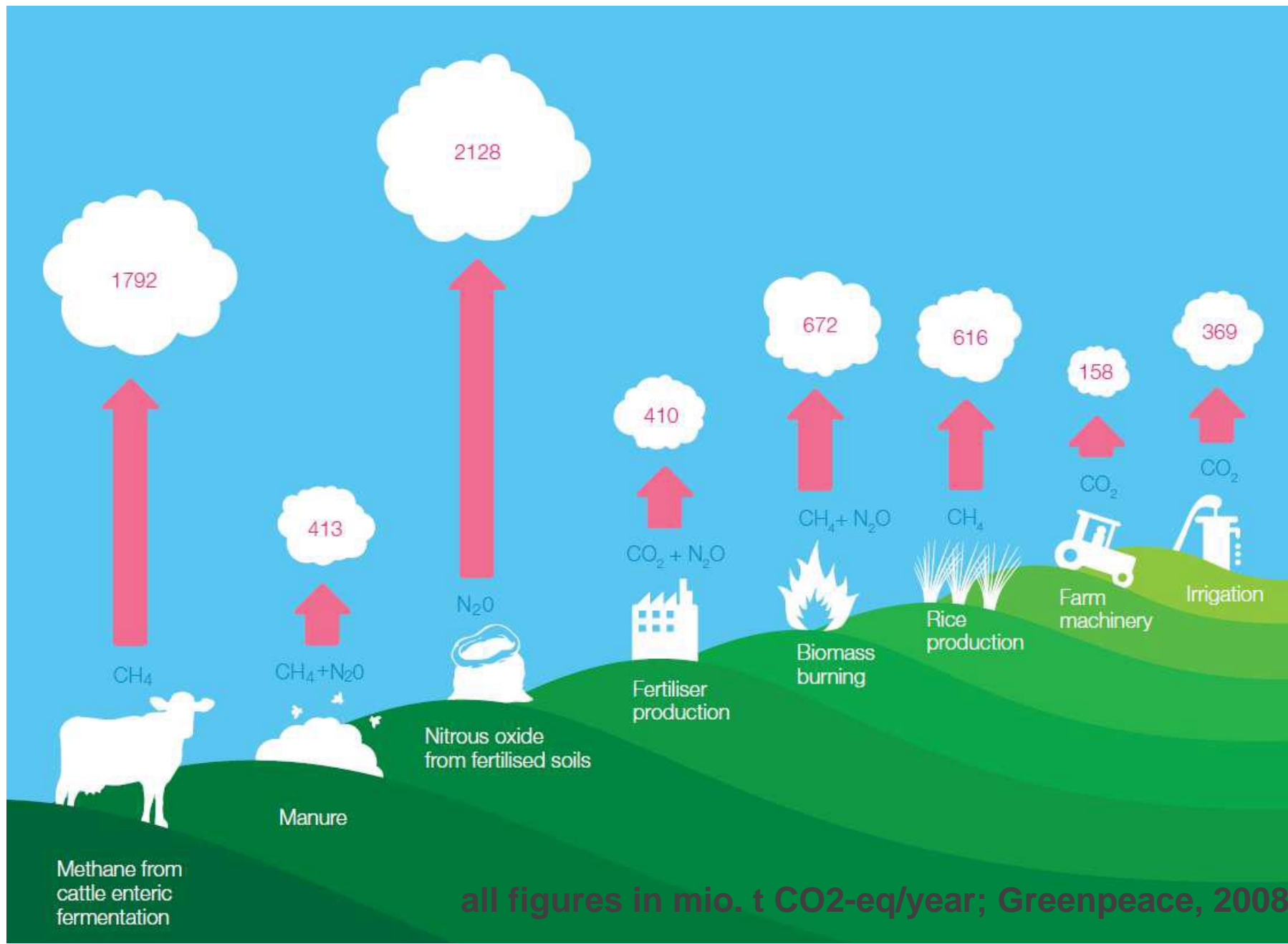
Unilever
Sustainable Agriculture Code
Implementation Guides

Deltagende virksomheder i KØB

30% af drivhusgasserne kommer fra landbruget

all figures in mio. t CO₂-eq/year; Greenpeace, 2008

Danmark skal være uafhængigt af fossile brændstoffer i 2050

Jordens fossile brændstoffer er ved at slippe op, og kloden er hårdt belastet hvad angår CO₂-udledning.

For at komme denne problemstilling til livs har regeringen sat sig et ambitiøst mål om vores udledning af fossile brændstoffer.

- Overordnet gode resultater af bæredygtighedsanalyserne
- Høj score på husdyr, dyrevelfærd, jord, arbejdsvilkår og livskvalitet
- Lav score på energi, klima og næringsstoffer

Anbefalinger husdyr

- Hyppig fjernelse af gødningen fra stalden (etagesystem eller gødningsskrabere)
- Ved behandling mod blodmider, brug da et ikke giftigt/ikke receptpligtigt middel (f.eks. Hemexide)
- Fokus på management

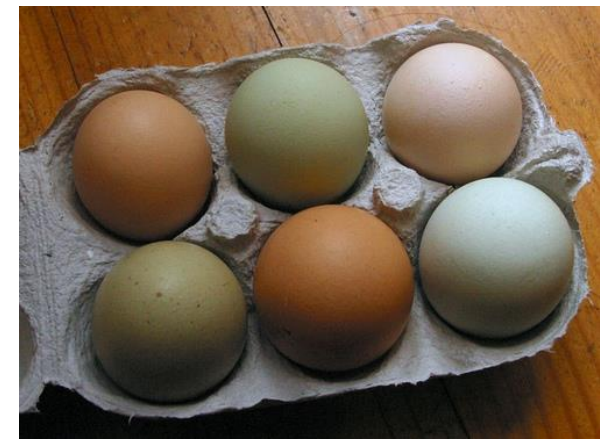
Anbefalinger Næringsstoffer

- Fosfor: Afsæt husdyrgødning/evt. bytte husdyrgødning
- Ammoniak: Hyppig udmugning og håndter gødningen som gylle.
- Selvforsyning: Dyrk selv korn/bælgsæd
- Affald: Genbrug alt, og tilpas indkøb af maling, materialer, dæk osv. til behov

- Lever hønsegødning til et biogasanlæg. Det vil bidrage meget væsentligt til energiproduktionen. Hønsegødning er velset af biogasanlæggene på grund af stort gaspotentiale.
- Etabler solceller
- I markbruget skal fokus være på dieselbesparelse: Dæktryk, lave omdrejninger, motortjek, overvej hver arbejdsgang....

Anbefalinger biodiversitet

- Fokus på større mangfoldighed:
 - Plant forskellige træer/buske i hønsegårdene.
 - Understøt naturlig udvikling af biodiversitet i hønsegårdene.
 - Så vildtstriber i marken og i dele af arealet udenfor hønsegården (forbrugerne)
 - Hold bier/tillad bistader
 - Sørg for arts/sortsblandinger i marken.

Anbefalinger Bedriftsledelse

- Overvej jeres arbejdstimer (antal og dage)
- Overvej 1 gang årligt, om der er dukket nye behov op og/eller nye muligheder for samarbejde om bygninger, arbejdskraft og maskiner.

Eksempel på en udviklingsplan

Problem	Landm.	RISE	Hvornår	div.
Jord. Mere organisk stof= mere kløvergræs	++++	+++	Forår 15	
Husdyr. Lavt ammoniak = hyppig udmugning	+	+++		Vanskeligt rent teknisk
Vand. Opsamle regnvand	+	+++		Godt tiltag overfor forbrugere
Energi/klima. Vindmølle	++++	+++	Efterår 14	
Biodiversitet. Flere arter	+++	+++	Forår 15	Naturstriber/sol- sikker i hønsegård
Arbejdsvilkår. Lave APV	+++	++	2015	
Bedriftsledelse. Udarbejde bedriftsstrategi	++++	+++		Foregår løbende

Erfaringer med RISE

- Regler og bureaukrati fylder overraskende lidt
- Godt ophæng: FN-konventioner og –mål, national lovgivning, forskning
- Skarpretter / konsekvens
- Øjenåbner

Hvad får vi ud af denne indsats?

- Vi øger graden af bæredygtighed i danske, økologiske jordbrug og forarbejdningsvirksomheder.
- Graden af bæredygtighed i økologisk jordbrug dokumenteres og bruges det i den politiske udvikling.
- Vi forbedrer sporbarheden overfor forbrugerne, ikke bare mht. fødevarekvalitet i traditionel forstand, men også de andre kvaliteter i økologisk jordbrug.
- Vi giver landmændene et redskab til at tage lån og give kreditorerne en bedre mulighed for at vurdere bedriften.
- Vi medvirker til at vi i Danmark og i EU har en vis fælles forståelse for, hvad der er bæredygtigt.

